

בס"ד
OU ISRAEL CENTER
Rosh Chodesh Tamuz 5778
Mr. Shani Taragin

STICKS, STONES, & SOUR FIGS **Misinterpreting Messages of Nevuah**

1) ספר ירמיהו פרק א – הפטרה ראשונה של ג' דפורענותא

(א) דברי ירמיהו בן חלקיהו מן הכהנים אשר בענתות בארץ בנימן
 (ב) אשר היה דבר ידוד אליו בימי יאשיהו בן אמון מלך יהודה בשלש עשרה שנה למלכו
 (ג) ויהי בימי יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה עד תם עשתי עשרה שנה לצדקיהו בן יאשיהו מלך יהודה
 עד גלות ירושלים בחדש החמישי
 (ד) ויהי דבר ידוד אלי לאמר
 (ה) בטרם אצורך \ (אצורך) בטרם ידעתיך וברחם תצא מרחם הקדשתיך נביא לגוים נתתיך
 (ו) ואמר אהה אדני ידוד הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי
 (ז) ויאמר ידוד אלי אל תאמר נער אנכי כי על כל אשר אשליחך תלך ואת כל אשר אצורך תדבר
 (ח) אל תירא מפניהם כי אתך אני לחצוף נאם ידוד
 (ט) וישלח ידוד את ידו ויגע על פי ויאמר ידוד אלי הנה נתתי דברי בפיך
 (י) ראה הפקדתיך היום הנה על הגוים ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרוס לבנות ולנטוע

FIRST VISION I: מראה הראשון – מקל שקד

(יא) ויהי דבר יהוה אלי לאמר מה אתה ראה ירמיהו ואמר מקל שקד אני ראה
 (יב) ויאמר יהוה אלי היטבת לראות כי שקד אני על דברי לעשותו

א) מה אתה רואה?

2) רש"י ירמיהו פרק א

(יב) היטבת לראות - השקד הזה הוא ממחר להוציא פרח קודם לכל האילנות אף אני ממחר לעשות דברי, ומדרש אגדה השקד הזה הוא משעת חניטתו עד גמר בישולו עשרים ואחד יום כמנין ימים שבין שבעה עשר בתמוז שבו הובקעה העיר לתשעה באב שבו נשרף הבית

3) העמק דבר על שמות פרק ד' פסוק ב

(ב) ויאמר וגוי מזה בידך ויאמר מטה. לא הי' בתורת שאלה. כמו שאלת הי' לבלעם מי האנשים האלה עמך. או ליחזקיהו המלך מה אמרו האנשים האלה ומאין יבואו אליך שנתגלו בזה המשיבים על שאלת הי' כמסתפק ח"י כידוע במדרש. אבל כאן היתי השאלה כמו שאלת הי' לירמיהו הנביא מה אתה רואה ירמיהו והשיב מקל שקד אני רואה. או סיר נפוח אני רואה ופני מפני צפונה. והיתי התשובה היטבת לראות שכונת ההטבה לראות באשר אין ספק שימיי ראה לפניו עוד חפצים באותו מעמד אבל התבונן כי המקל שקד והסיר נפוח ופניו מפני צפונה. המה המכוין לה'. ומשו"ה א"ל הי' היטבת לראות. שכלך טוב ויפה. כך יוכל להיות שהי' בידו של משה עוד איזה דבר. ומי"מ התבונן משה שכונת הי' על המטה באשר מכבר מצא שהוא ענין נפלא. ובו ראוי שיגולגל ענינים

ב) משמעות מטה / מקל שקד Significance of Sticks

4) רד"ק על ירמיהו פרק א פסוק יא

(יא) ויהי דבר הי' - זה היה במראה הראשונה כי בתחלה אמר לו שילך באשר ישלחו ואחר כן באותי המראה עצמה הראה לו במראה הנבואה מקל שקד כאמרו מקל שקד אני רואה כי ראה המקל בלא

עלים ובלא פרחים והתבונן אליו במראה הנבואה והכיר בו שהוא מעץ שקד לפיכך אמר לו היטבת לראות שאילו ראה אותו בעלים ובפרחים מה היתה הטבת הראייה נקל הוא להכיר זה הראה לו האל מקל שקד להיות משל על הפורענות העתידה לבא על ישראל שתבא להם במהרה כמו שעץ השקד ממחר לפרוח יותר משאר העצים לפיכך נקרא שקד כי השקידה ענין המהירות וההשתדלות וכן אמר כי שקד אני על דברי לעשותו ואמר לשקוד על דלתותי יום יום

5 מלבי"ם לספר ירמיה פרק א פסוק יא - חלק באור המלים

(יא) מקל - יש הבדל בין מקל, מטה, משענת, המטה היה עשוי לכבוד והיה נושא אותו לפעמים לציין המדרגה, ומציין לפעמים הנשיאות, כמו מטה עז שבט למשול (יחזקאל י"ט י"ד). ואם עשוי להשען עליו הזקן וחלוש כח נקרא משענת, אם יקום ויתהלך בחוץ על משענתו, ואיש משענתו בידו מרוב ימים (זכריה ח' ד') ואם עשוי להכאה נקרא מקל, והוא לרוב ביד הרועים להכות הבהמות, וידך את האתון במקל, ועיי לקמן (מ"ח י"ז)

6 ספר במדבר פרק י"ז

(טז) וידבר יהוה אל משה לאמר
 (יז) דבר אל בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב מאת כל נשיאיהם לבית אבותם עשר מטות איש את שמו תכתב על מטהו
 (יח) ואת שם אהרן תכתב על מטה לוי כי מטה אחד לראש בית אבותם
 (יט) והנחתם באהל מועד לפני העדות אשר אנני לכם שמה
 (כ) והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח והשפתי מעלי את תלנות בני ישראל אשר הם מלינים עליכם
 (כא) וידבר משה אל בני ישראל ויתנו אלי כל נשיאיהם מטה לנשיא אחד מטה לנשיא אחד לבית אבותם שנים עשר מטות ומטה אהרן בתוך מטותם
 (כב) וינח משה את המטות לפני יהוה באהל העדת
 (כג) והיה מפתרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצא ציץ ויגמל שקדים
 (כד) ויצא משה את כל המטות מלפני יהוה אל כל בני ישראל ויראו ויקחו איש מטהו
 (כה) ויאמר יהוה אל משה השב את מטה אהרן לפני העדות למשמרת לאות לבני מרי ותכל תלונותם
 (כו) ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו כן עשה

ג) מי מריבה

7 במדבר פרק כ

(א) ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון וישב העם בקדוש ותמת שם מרים ותקבר שם
 (ב) ולא היה מים לעדה ויסקהו על משה ועל אהרן
 (ג) וירב העם עם משה ויאמרו לאמר לכו נענו בעינינו לפני יהוה
 (ד) ולמה הבאתם את קהל יהוה אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו
 (ה) ולמה העליתנו ממצרים להביא אתנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וקנן ורמון ומים אין לשותות
 (ו) ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל פתח אהל מועד ויפלו על פניהם וירא כבוד יהוה אליהם
 (ז) וידבר יהוה אל משה לאמר
 (ח) קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיד ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאתם להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעינים
 (ט) ויפקח משה את המטה מלפני יהוה כאשר צוהו
 (י) ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא הפרים המן הסלע הזה נוציא לכם מים
 (יא) ויגרם משה את ידו וידך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעינים
 (יב) ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם
 (יג) המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את יהוה ויקדש בם

8) רשב"ם על במדבר פרק כ פסוק ח

ח) קח את המטה - מלפני העדות
ודברתם אל הסלע - אל צוה הקב"ה לקחת את המטה להכות בו הסלע כמו שעשה ברפידיים. שכתוב
שם והכית בצור ויצאו ממנו מים. אלא המטה צוה לקחת להראות בו קשוי מרי שלהם כדכתיב
למשמרת לאות לבני מרי. אפס בדבור ידבר עם הסלע לתת מימיו
והוצאת להם מים - ע"י דבורך עם הסלע

9) אור החיים על במדבר פרק כ פסוק ח

ח) קח את המטה וגוי ויקדש במ פרשה זו רבו עליה כל מפרשי התורה, ותרתי בה לאור באור החיים,
וקודם שנעמוד על פשטן של כתובים נקדים להבין מה היתה שגגתו של משה בענין זה, אשר היה סיבה
לגזירתו, וראיתי שנאמרו עשרה דרכים בענין בדברי מפרשי התורה, והן הנה בקצרה
א', רש"י ז"ל פירש ששגגת משה היתה כי ה' אמר אליהם דברו, והוא הכה
ב', רבי אברהם אבן עזרא פירש שהשגגה היתה שגרם שלא נתנה הסלע מימיה עד הכאה ב', במה
שאבד הכוונה בפעם א' לצד מריבת העדה
הנה כל העשרה דרכים אינם מוציאים אותנו ידי חובת האמת, וצא ולמד מה שטען רמב"ן על שלשה
מהם ודחאם, ומה שטען רבי אברהם אבן עזרא על שלשה אחרים ודחאם
ואני טוען על השאר, והם, דרך אחד של רבינו חננאל שבחר לו רמב"ן שהקפדה היתה על שכינה
לעצמו המעשה ואמר נוציא וגוי, הלא ידוע היה משה לשלוחו של מקום, וכל מעשיו הנם בכח האל, ולו
יהיה כי כחו של משה הוא, הלא מגדולת העבד גדולת האדון נודעת בפרק מרובה...
ואל ירע בעיניך לומר שמשה לא הבין אמיתות כוונת ה', כי אין הנביאות באה להצדיק בעיון, ולזה
תמצא שאמרו ז"ל (בבלי ב"ב יב ע"א, ירושלמי ברכות פ"א ה"ד) חכם עדיף מנביא, ובמה שלפנינו
לא נעלם מעיני משה גם כן המשמעות שנתכוון אליו ה', אלא שנפל לו ספק במשמעות אחר, ומשום
מיחוש כבודו יתברך הטח למה שעשה כנוכח...
ועומק הדברים הוא, שאם היו משה ואהרן עושים קידוש ה' הגדול באמצעות שהיתה העדה גם כן
כולה שלימה וצדיקים היו מחליטים אמונת ה' בלבם שלימה, והיה נגרש מהם חלק הרע, והיה כח
בהם להעמיד אמונתם לדורי דורות, ומעתה היו משה ואהרן נכנסים לארץ, והיה משה בונה בית
המקדש, ואין חשש להשלכת חמתו על ישראל כשהיו חוטאים כאמור בדבריהם (מדרש תהלים עט)
בפסוק מזמור לאסף וגוי, וכתבנוהו במקומות אחרים

SECOND VISION II: מראה השני – סיר נפוח**10) ספר ירמיהו פרק א**

יג) ויהי דבר יהוה אלי שנית לאמר מה אתה ראה ואמר סיר נפוח אני ראה ופניו מפני צפונה
יד) ויאמר יהוה אלי מצפון תפתח הרעה על כל ישרי הארץ (טו) כי הנני קרא לך כל משפחות ממלכות
צפונה נאם יהוה ונאתנו איש פסאו פתח שערי ירושלים ועל כל חומתיה סביב ועל כל ערי יהודה
טז) ודברתי משפטי אותם על כל רעתם אשר עזבוני ויקטרו לאלהים אחרים וישתחוו למעשי ודיהם
יז) ואתה תאזר מותניך וקמת ודברת אליהם את כל אשר אנכי אצנף אל תחת מפניהם פן אחתד
לפניהם
יח) ונאני הנה נתתיך היום לעיר מבצר ולעמוד ברזל ולחמות נחשת על כל הארץ למלכי יהודה לשריה
לכהניה ולעם הארץ
יט) ונלחמו אליך ולא יוכלו לך כי אתה אני נאם יהוה להצילך

11) רד"ק על ירמיה פרק א פסוק יג

ופניו מפני צפונה - הצד מן הסיר שיצקו ממנו יקרא פנים
מפני צפונה - היה לו לומר אל פני צפונה אלא באמרו במ"ם באר בו שני ענינים כי פני צפונה מורה כי
פני הסיר היו פונים פני צפונה ואמר אותו במ"ם להורות כי המרתיחים אותה היו מארץ צפון והיא
בבל שהיא מזרחית צפונית לארץ ישראל ואדוני אבי ז"ל פירש ופניו פני השפתים או הכירה ששופתין
עליה הקדרה אמר כי פני השפתים שמכניסים משם האש תחת הסיר היו לצד צפון מורה שהמבעיר
האש תחת הסיר יבא מצפון והסיר היא ירושלים כמו שהמשיל אותם גם כן בבואות יחזקאל לסיר
ואמר שפות הסיר שפות וכל הענין ושם מבואר הענין

12) מלבי"ם על ירמיה פרק א פסוק יג - חלק באור הענין

יג) ויהי - דברי הנביא באו מסודרים בשלש דברות, שתחלה מנחו ה' אל השליחות והודיעו מהות השליחות שהוא לנתוש ולנתוך, ואח"כ ייחד לו עוד שתי דברות, [דבור א'] להודיע לו זמן קיום הנבואה, שעז"א כי שוקד אני על דברי, [הדבור הב'] להודיע המקום שמשם תבא הפורעניות, ואחר שהדבור הרוחני אינו נקשר בזמן ובמקום שהם רק תנאי המוחשות, צייר לו זה במראה ודמיון, סיר נפוח - דמיון זה נאות מאד להנדמה בו, כי הם היו ממשילים את ירושלים לסיר ועמה לבשר (יחזקאל י"ב וכ"ד) שכמו שהסיר שומר את הנמצא בתוכו מפני האש, בל ישלט בו, כן העיר והמבצר ישמרו מפני האויב, המשיל את ירושלים לסיר נפוח ומעלה רתיחות, שזה יהיה בעת שתרבה המדורה ובעת שאין הסיר מכוסה למעלה, וזה הנמשל על הרבות אש האויב בריבוי יותר מכח הסיר, ועל שאין הסיר מכוסה מלמעלה בהשגחת אלהי מעוזם, שאז לא תועיל להם הגנה הסבובית מן המבצר אחר כי נגלה מסך יהודה מלמעלה כמ"ש (ישעיה ה') הסר משוכתו והיה לבער, ועי"כ פרוץ גדרו והיה למרמס עי"כ שפך ודרך סיר נפוח שבעת תרתיחוהו האש מצד האש יעלו הרתיחות בצד ההוא, עד שידמה כאילו המים שבסיר מתנשאים לעלות ולברוח אל צד האחר כי נדחפו מפני האש, ובכ"ז לבסוף יתרוקנו באותו צד שהאש שם, וכן הנמשל ופניו מפני צפונה - המקום שמבעבע שם נקרא פניו, והפנים האלה יהיו מפני צפונה, ששם האש, ובכל זאת לשם יתרוקנו. והנמשל כי עי"י המצור וחרב אויב יעלו העם מן הסיר ויחשבו לברוח מן המבצר לצד האחר, ובכ"ז ילכדו מאת הכשדים ויגלו אותם בבלה (כמ"ש לקמן נ"ב ח)

13) ספר יחזקאל פרק יא

א) ותשא אתי רוח ותבא אתי אל שער בית יהנה הקדמוני הפונה קדימה והנה בפתח השער עשירים וחמשה איש ואראה בתוכם את יאזניה בן עזר ואת פלטיהו בן בנניהו שרי העם
 ב) ויאמר אלי בן אדם אלה האנשים החשבים און והיעצים עצת רע בעיר הזאת
 ג) האמרים לא בקרוב פגות פתים היא הסיר ואנחנו הבשר
 ד) לכן הנבא עליהם הנבא בן אדם
 ה) ותפל עלי רוח יהנה ויאמר אלי אמר לה אמר יהנה בן אמרתם בית ישראל ומעלות רוחכם אני ידעתי
 ו) הרביתם חלליכם בעיר הזאת ומלאתם חוצתיה חלל
 ז) לכן כה אמר אדני יהנה חלליכם אשר שמתם בתוכה המה הבשר והיא הסיר ואנתכם הוציא מתוכה ח) חרב וראתם וחרב אביא עליכם נאם אדני יהנה
 ט) והוצאתי אתכם מתוכה ונתתי אתכם ביד זרים ועשיתי בכם שפטים
 י) בחרב תפלו על גבול ישראל אשפוט אתכם וידעתם כי אני יהנה
 יא) היא לא תהיה לכם לסיר ואתם תהיו בתוכה לבשר אל גבול ישראל אשפט אתכם
 יב) וידעתם כי אני יהנה אשר בחקי לא הלכתם ומשפטי לא עשיתם וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם
 יג) ויהי כהנבאי ופלטיהו בן בנניה מת ואפל על פני ואזעק קול גדול ואמר אהה אדני יהנה פלה אתה עשה את שארית ישראל

14) ספר יחזקאל פרק כד

א) ויהי דבר יהנה אלי בשנה התשיעית בחדש העשירי בעשור לחדש לאמר
 ב) בן אדם כתוב {כתבו} לך את שם היום את עצם היום הזה סמוך מלך בבל אל ירושלם בעצם היום הזה
 ג) ומשל אל בית המרי משל ואמרת עליהם כה אמר אדני יהנה שפת הסיר שפת וגם יצק בו מים
 ד) אסף ונתחיה אליה כל נתח טוב גרד וכתף מבחר עצמים מלא
 ה) מבחר הצאן לקוח וגם דור העצמים תחתייה רתח ותחיה גם בשלו עצמיה בתוכה
 ו) לכן כה אמר אדני יהנה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה וחלאתה לא יצאה ממנה לתחיה לתחיה הוציאה לא נפל עליה גורל
 ז) פי דמה בתוכה הנה על צחית סלע שמתהו לא שפכתהו על הארץ לכסות עליו עפר
 ח) להעלות חמה לנקם נקם נתתי את דמה על צחית סלע לבלתי הפסות
 ט) לכן כה אמר אדני יהנה אוי עיר הדמים גם אני אנדיל המדורה
 י) הרבה העצים הדלק האש התם הבשר והרחק המקוקה והעצמות נחרו
 יא) והעמידה על גחליה רקה למען תחם וחרה נחשתה ונתכה בתוכה טמאתה תתם חלאתה
 יב) תאנים חלאת ולא תצא ממנה רבת חלאתה באש חלאתה
 יג) בטמאתך זמה יעו טהרתך ולא טהרתך מטמאתך לא תטהרי עוד עד הניחי את חמתי בך

יְהוָה אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי בָּאָה וְעָשִׂיתִי לֹא אֶפְרַע וְלֹא אֲחֹס וְלֹא אֶנְחַם כְּדָרְכֶיךָ וְכַעֲלִילוֹתֶיךָ שְׁפֹטוּךָ נָאִם אֲדַבֵּר יְהוָה

SOUR FIGS III נביאי שקר ותאנים רעות מאד

15 ספר ירמיהו פרק כג

(א) כִּי גַם נְבִיאִים גַּם כִּהֵן חֲנֹפוּ גַם בְּבִיתִי מִצְאֵתִי רַעְתֶּם נָאִם יְהוָה
(ב) לָכוּ יְהִיָּה דְרָכְכֶם לָהֶם כְּחִלְקֵלְקוֹת בְּאַפְלָה יִדְחוּ וְנִפְלוּ בָּהּ כִּי אָבִיא עֲלֵיהֶם רַעַח שְׁנַת פְּקֻדָתְכֶם נָאִם יְהוָה
(ג) וּבְנִבְיָאִי שְׁמִרוֹן רְאִיתִי תִפְלָה הִנֵּבְאוּ בִבְעַל וַיִּתְעוּ אֶת עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל
(ד) וּבְנִבְיָאִי יְרוּשָׁלַם רְאִיתִי שְׁעָרֶיהָ נְאוּף וְהִלֵּךְ בְּשֹׁקֶר וַחֲזָקוּ יְדֵי מְרַעִים לְבִלְתִּי שָׁבוּ אִישׁ מִרְעֻתוֹ הָיוּ לִי כְלָם כְּסֹדִם וַיִּשְׂבִּיָהּ כַּעֲמֶרְהָ
(טו) לָכוּ כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עַל הַנְּבִיאִים הַנְּנִי מֵאֲכִיל אוֹתָם לַעֲנָה וְהִשְׁקַתִּים מִי רֹאשׁ כִּי מֵאֵת נְבִיאִי יְרוּשָׁלַם יִצְאָה חֲנֹפָה לְכָל הָאָרֶץ
(טז) כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֵל תִּשְׁמְעוּ עַל דְּבָרֵי הַנְּבִיאִים הַנְּבִיאִים לָכֵם מֵהַבְּלִים הַמָּה אֲתַכֶּם חֲזוֹן לָכֵם יְדַבְּרוּ לֹא מִפִּי יְהוָה
(יז) אֲמַרִים אָמֹר לְמִנְאֲצֵי דָבָר יְהוָה שְׁלוֹם יְהִיָּה לָכֵם וְכָל הַלֵּךְ בְּשִׁרְרוֹת לְבוֹ אָמְרוּ לֹא תָבוֹא עֲלֵיכֶם רַעַח
(יח) כִּי מִי עָמַד בְּסוֹד יְהוָה וַיִּרְא וַיִּשְׁמַע אֶת דְּבָרוֹ מִי הַקְּשִׁיב דְּבָרֵי \ (דְּבָרֵי \) וַיִּשְׁמַע

16 ספר ירמיהו פרק כד

(א) הִרְאֵנִי יְהוָה וְהִנֵּה שְׁנֵי דוֹדָאֵי תְאֲנִים מוֹעֲדִים לִפְנֵי הֵיכַל יְהוָה אַחֲרֵי הַגְּלוּת נְבוּכַדְרֶאֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בָּבֶל אֶת כְּנָגְהוּ בְּוִיזְקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶת שְׂרֵי יְהוּדָה וְאֶת הַתְּרַשׁ וְאֶת הַמְּסַנֵּן מִירוּשָׁלַם וַיָּבֵאֵם בָּבֶל
(ב) הַדּוֹד אֶחָד תְּאֲנִים טְבוֹת מְאֹד כְּתֲאֲנֵי הַכְּפָרוֹת וְהַדּוֹד אֶחָד תְּאֲנִים רַעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא תֵאֲכַלְנָה
(ג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מַה אַתָּה רֹאֶה יְרֻמְיָהוּ וַאֲמַר תְּאֲנִים הַתְּאֲנִים הַטְּבוֹת טְבוֹת מְאֹד וְהַרְעוֹת רַעוֹת: מְרַעַע מְאֹד אֲשֶׁר לֹא תֵאֲכַלְנָה מְרַעַע
(ד) וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר
(ה) כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּתֲאֲנִים הַטְּבוֹת הָאֵלֶּה כֹן אֶפְיֹר אֶת גְּלוֹת יְהוּדָה אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּי מִן הַמְּקוֹם הַזֶּה אָרֶץ פְּשָׁדִים לְטוֹבָה
(ו) וְשִׁמְתִי עֵינַי עֲלֵיהֶם לְטוֹבָה וְהִשְׁבַּתִּים עַל הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְנֵי תִיִם וְלֹא אֶהְרַס וְנִטְעַתִים וְלֹא אֶתּוֹשׁ
(ז) וְנִתְתִי לָהֶם לֵב לְדַעַת אֵתִי כִּי אֲנִי יְהוָה וְהָיוּ לִי לְעַם וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים כִּי יָשׁבוּ אֵלַי בְּכָל לָבָם
(ח) וְכְתֲאֲנִים הַרְעוֹת אֲשֶׁר לֹא תֵאֲכַלְנָה מְרַעַע כִּי כֹה אָמַר יְהוָה כֹן אֶתְּנוּ אֶת צְדָקְתָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶת שְׂרָיו וְאֶת שְׂאֵרֵי יְרוּשָׁלַם הַנְּשֹׂאֲרִים בְּאָרֶץ הַזֹּאת וְהִישְׁבִים בְּאָרֶץ מִצְרָיִם
(ט) וְנִתְתִים לְגֻזְעָה \ (לְגֻזְעָה \) לְרַעַח לְכָל מִמְלַכּוֹת הָאָרֶץ לְחֹרֶפָה וּלְמַשָּׁל לְשִׁנְיָה וּלְקַלְלָה בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר אֲדִיחֵם שָׁם
(י) וְשְׁלַחְתִּי כָם אֶת הַתְּרַב אֶת הַרְעֵב וְאֶת הַדְּבָר עַד תִּמָּס מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִתְתִי לָהֶם וְלֹאֲבֹתֵיהֶם

17 תרגום יונתן

(ב) סלא הדא תינין טבא לחדא כתינין בכירין וסלא חד תינין בישיין לחדא (ודבישיין בישיין לחדא) דלא מתאכלין מבישו

18 מלבי"ם על ירמיה פרק כד פסוק ב - חלק באור הענין

(ב) הדוד אחד תאנים טובות מאד - התאנה אם אין לוקטין אותה תיכף כשנתבכרה היא מותלעת מהשמש כמ"ש חז"ל במדרש, וע"ז המשיל את גלות יהויכין שנלקטו תחלה מארץ ישראל לתאני הבכורות - שנלקטו ראשונה

19 ספר ירמיהו פרק כח

(א) וַיְהִי בִשְׁנֵה הַיָּמָה הַזֹּאת בְּרֵאשִׁית מִמְלַכְתְּךָ צְדָקָה מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁנַת \ (בִּשְׁנַת \) הַרְבַּעִית בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלַי חֲנַנְיָה בֶן עֲזַרְיָה הַנְּבִיאִי אֲשֶׁר מוֹגֵבְעוֹן בְּבֵית יְהוָה לְעֵינַי הַכְּהֵנִים וְכָל הָעָם לֵאמֹר
(ב) כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שְׁבַרְתִּי אֶת עַל מֶלֶךְ בָּבֶל
(ג) בְּעוֹד שְׁנָתַיִם יָמִים אֲנִי מְשִׁיב אֵל הַמְּקוֹם הַזֶּה אֶת כָּל כְּלֵי בֵית יְהוָה אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְרֶאֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל מִן הַמְּקוֹם הַזֶּה וַיָּבִיאֵם בָּבֶל
(ד) וְאֶת כְּנָגְהוּ בְּוִיזְקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶת שְׂרֵי יְהוּדָה וְאֶת כָּל גְּלוֹת יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מְשִׁיב אֵל הַמְּקוֹם הַזֶּה נָאִם יְהוָה כִּי אֲשַׁבֵּר אֶת עַל מֶלֶךְ בָּבֶל

- ה) ויאמר ירמיה הנביא אל חנניה הנביא לעיני הכהנים ולעיני כל העם העומדים בבית יהוה
 ו) ויאמר ירמיה הנביא אמן כן יעשה יהוה יקום יהוה את דבריו אשר נבאת להשיב כלי בית יהוה וכל
 הגולה מבבל אל המקום הזה
 ז) אך שמע נא הדבר הזה אשר אנכי דבר באזניך ובאזני כל העם
 ח) הנביאים אשר היו לפני ולפניך מן העולם וינבאו אל ארצות רבות ועל ממלכות גדולות למלחמה
 ולרעה ולדבר
 ט) הנביא אשר אפד תקחננו בבא דבר הנביא ינדע הנביא אשר שלחו יהוה באמת
 י) וישקח חנניה הנביא את המוטה מעל צואר ירמיה הנביא וישברהו
 יא) ויאמר חנניה לעיני כל העם לאמר כה אמר יהוה ככה אשר את על נבכדנאצר מלך בבל בעוד
 שנתים ימים מעל צואר כל הגוים וילך ירמיה הנביא לדרפו
 יב) ויהי דבר יהוה אל ירמיה אחרי שבור חנניה הנביא את המוטה מעל צואר ירמיה הנביא לאמר
 יג) הלוך ואמרת אל חנניה לאמר כה אמר יהוה מוטת עץ שברת ועשית תחתיך מוטות ברזל
 יד) כי כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל על ברזל נתתי על צואר כל הגוים האלה לעבד את נבכדנאצר
 מלך בבל ועבדהו וגם את חית השדה נתתי לו
 טו) ויאמר ירמיה הנביא אל חנניה הנביא שמע נא חנניה לא שלחך יהוה ואתה הבטחת את העם הזה
 על שקר
 טז) לכן כה אמר יהוה הנני משלחך מעל פני האדמה השנה אתה מת פי סרה דברת אל יהוה
 יז) וימות חנניה הנביא בשנה ההיא בחודש השביעי

20) ספר ירמיהו פרק כט

- טז) פי כה אמר יהוה אל המלך היושב אל פסא דוד ואל כל העם היושב בעיר הזאת אחיכם אשר לא
 יצאו אתכם בגולה
 יז) כה אמר יהוה צבאות הנני משלח בם את הקרב את הרעב ואת הדבר ונתתי אותם פתאנים
 השערים אשר לא תאכלנה מרע

Basis for Chananya's interpretation:

21) ספר בראשית פרק מ

- טז) ויבא שר האפים כי טוב פתך ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי והנה שלשה סלי חרי על ראשי
 יז) ובשל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי
 יח) ויען יוסף ויאמר זה פתרונו שלשת הסלים שלשת ימים הם

22) תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף יב/א

- אמר רבי אבדימי דמן חיפה מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לחכמים אטו
 חכם לאו נביא הוא הכי קאמר אע"פ שניטלה מן הנביאים מן החכמים לא ניטלה אמר אמרימר וחכם
 עדיף מנביא שנאמר ונביא לבב חכמה

23) הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות

- לו. ואין להביט גם בזה לאות ולמופת, שהרי הנביא אשר הראה כל אנשי העולם אותותיו, והכניס
 בלבבנו להצדיקו ולהאמין בו, כמו שאמר הכתוב (שמות יט), וגם בך יאמינו לעולם, הוא הגיד לנו בשם
 הקב"ה, שלא תבא מאת הבורא תורה אחרת מלבד זאת. והוא מה שאמר (דברים ל) לא בשמים היא.
 ואמר, בפיך ובלבבך לעשותו. וענין בפיך, המצוה הידוע על פה, וענין בלבבך, הסברות שהוציאו בעיון,
 שהוא מכלל הכחות הנמשכות אל הלב. והזהירנו גם כן מלהוסיף בהם ולגרוע מהם, כמו שנא' (שם יג),
 לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו. ועל כן אמרו ע"ה (מגילה דף ב ע"ב), אין נביא רשאי לחדש דבר
 מעתה..... ובהיות המתנבא הגון לנבואה כפי מה שראוי, נאמר לו הבטיחנו ביעודים והגד לנו דברים
 מאשר למדך הקב"ה. ויגיד ויבטיח. ואם יתקיימו יעודיו כולם, אז נדע שכל נבואתו אמת, ואם ישקר
 בה, או נפל אחד מדבריו ואפילו דבר קטן, נדע שהוא נביא שקר. וזה כתוב בתורה בענין הבחינה
 הזאת (שם), וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא דברו ה', אשר ידבר הנביא בשם ה' ולא
 יהיה הדבר ולא יבוא.

24) ספר מורה נבוכים חלק ב' פרק מז

- והכל - מכת אחת. ושאל כל מה שלא זכרתי על מה שזכרתי בזה הפרק, והבדל הדברים בשכלך -
 ויתבאר לך מה שנאמר על צד המשל, ומה שנאמר על צד ההשאלה, ומה שנאמר על צד הגוזמה, ומה

שנאמר כפי מה שתורה עליו ההנחה הראשונה בדקדוק - ויתבארו לך אז הנבואות כולם ויתגלו, וישארו עמך אמונות מושכלות, הולכות על סדר, נרצות אצל האלוה, כי לא ירצה לו ית' כי אם האמת, ולא ישנא כי אם השקר. ולא יתבלבלו דעותיך ומחשבותיך ותאמין דעות בלתי אמיטיות, רחוקות מאד מן האמת, ותחשבם תורה, והתורות כולן אמנם הם אמת גמור, כשיתבוננו כראוי - אמר, "צדק עדותיך לעולם וגו'", ואמר, "אני יי דובר צדק". ובזאת הבחינה גם כן תנצל מדמיון מציאות לא המציאו האלוה, ומדעות מגוונות, אפשר שיביא קצתם לכפירה ואמונת חסרון בחק האלוה. כענייני ההגשמה והתארים וההיפעלויות, כמו שבארנו, או תחשוב בדברי הנבואה שהם שקר

Reverse Scenario דוגמא הפוכה :

25) ספר ירמיהו פרק לא

(ב) פה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל עוד לאמרו את הדבר הזה בארץ יהודה ובגוריו בשוכי את שבותים יברךך יהוה נה צדק הר הקדש
(ג) ונשבו בה יהודה וכל ערי וחדו אפרים ונסעו בעדר
(ד) כי הרגיתי נפש ענפה וכל נפש דאבה מלאתי
(ה) על זאת הקיצתי ואראה וישנתי ערבה לי
(ו) הנה מיים פאים נאם יהוה וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה זרע אדם וזרע בהמה
(ז) והיה פאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתוץ ולהרס ולהאביד ולהרע פו אשקד עליהם לבנות ולנטוע נאם יהוה

26) ספר ירמיהו פרק לב - היפלא מד' דבר ?

(א) הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת יהוה בשנת 1 {בשנתו} העשרית לצדקיהו מלך יהודה היא השנה שמינה עשרה שנה לנבוכדנאצר
(ב) ואז חיל מלך בבל צרים על ירושלים וירמיהו הנביא היה כלוא בחצר המסורה אשר בית מלך יהודה
(ג) אשר בלאו צדקיהו מלך יהודה לאמר מדוע אתה נבא לאמר פה אמר יהוה הנני נתן את העיר הזאת ביד מלך בבל ולקדה
(ד) ויאמר ירמיהו היה דבר יהוה אלי לאמר
(ה) הנה הנמאל בן שלם דוד בא אליך לאמר קנה לך את שדי אשר בענתות כי לך משפט הנאלה לקנות
(ו) ונבא אלי הנמאל בן דודי פדבר יהוה אל חצר המסורה ויאמר אלי קנה נא את שדי אשר בענתות אשר בארץ בנימין כי לך משפט הירשה ולך הנאלה קנה לך נאדע כי דבר יהוה הוא
(ז) ונאקנה את השדה מאת הנמאל בן דודי אשר בענתות ונאשקלה לו את הכסף שבעה שקלים ועשרה הכסף
(ח) ונאכתב בספר ונחתם ונאעד עדים ונאשקל הכסף במאזנים
(ט) ונאקח את ספר המקנה את החתום המצנה והחקים ואת הגלוי
(י) ונאמן את הספר המקנה אל ברוך בן גריה בן מחסיה לעיני הנמאל דודי ולעיני העדים הכתובים בספר המקנה לעיני כל היהודים הישבים בחצר המסורה
(יא) ונאצנה את ברוך לעיניהם לאמר
(יב) פה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל לקוח את הספרים האלה את ספר המקנה הזה ואת החתום ואת ספר הגלוי הזה ונתתם בכלי חרש למען יעמדו ימים רבים
(יג) כי כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל עוד יקנו בתים וישדות וקרמים בארץ הזאת
(יד) ונאתפלל אל יהוה אחרי תתי את ספר המקנה אל ברוך בן גריה לאמר
(טו) אהה אדני יהוה הנה אתה עשית את השמים ואת הארץ בכלחך הגדול ובזרעך הנטויה לא יפלא ממך כל דבר
(טז) עשה חסד לאלפים ומשלים עון אבות אל חיק בניהם אחריהם האל תגדול הגבור יהוה צבאות שמו יטל העצה ורב העלילה אשר עיניך פקחות על כל דרכי בני אדם לתת לאיש פדרכיו וכפרי מעלליו
(יז) אשר שמת אתות ומפתים בארץ מצרים עד היום הזה ובישראל ובאדם ותעשה לך שם פיוס הזה
(יח) ותצא את עמך את ישראל מארץ מצרים באתות ובמופתים ובגד חזקה ובאזרוע נטויה ובמורא גדול
(יט) ותתן להם את הארץ הזאת אשר נשבעת לאבותם לתת להם ארץ זבת חלב ודבש
(כ) ונבאו ונרשו אותה ולא שמעו בקולך ובתורתך ו {ובתורתך} לא הלכו את כל אשר צויתת להם לעשות לא עשו ותקרא אתם את כל הרעה הזאת
(כא) הנה הסללות באו העיר ללקדה והעיר נתנה ביד הפשדים הנלחמים עליה מפני חרוב וחרעב והדבר ואשר דברת היה והנך ראה
(כב) ואתה אמרת אלי אדני יהוה קנה לך השדה בכסף והעד עדים והעיר נתנה ביד הפשדים

כו) וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר
 כז) הִנֵּה אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר הַמִּמְּוִי יִפְּלֵא כָּל דְבָר

27) מלבי"ם ירמיהו פרק א

בזוה אמר על צד הדרוש היטבת לראות, ר"ל השקידה הזאת היא לטובת ישראל והצלחתם

REINTERPRETING NEVUOT?

28) ספר מלאכי פרק ג

כב) זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדַי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְּחָרֵב עַל כֵּל יִשְׂרָאֵל חֲקִים וּמִשְׁפָּטִים
 כג) הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
 כד) וְהָשִׁיב לִב אֲבוֹת עַל בְּנֵים וְלִב בְּנֵים עַל אֲבוֹתָם פֶּן אָבֹא וְהִפִּיתִי אֶת הָאָרֶץ חָרָם

29) תלמוד בבלי מסכת מכות דף כד/א-ב

שוב פעם אחת היו עולין לירושלים כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם כיון שהגיעו להר הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים התחילו הן בוכין ור"ע מצחק אמרו לו מפני מה אתה מצחק אמר להם מפני מה אתם בוכים אמרו לו מקום שכתוב בו והזר הקרב יומת ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה אמר להן לכך אני מצחק דכתיב ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו וכי מה ענין אוריה אצל זכריה אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה באוריה כתיב לכן בגללכם ציון שדה תחרש [וגו'] בזכריה כתיב עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניחמתנו עקיבא ניחמתנו

30) הראי"ה קוק עין איה ב, עמ' ג

אבל טהורי לב יראו את ר' עקיבא בגודלו; את ר' עקיבא המשחק כשרואה ששועל יוצא מבית קדשי הקדשים, מפני שלנפשו הענקית העתיד הרחוק ניצב כהווה. את ר' עקיבא המלא צהלה לקול המונה של רומי, מפני שהאהבה הא-להית הנובעת מעומק חכמת ליבו הנפלא הרוותהו עד כדי מלוא ציור חי, כי רומי ואליליה כליל יחלוף, ואור ציון לעד יזרח. האהבה בתענוגים למחזה העתיד הודאי, מילאה כל כך את לבבו הטהור, עד כי לא הניחה לו מקום גם לאנתת לב על ההווה המרעיד, שהכירו רק כעב קל על פני החמה הברה בשחקים

31) מדרש זוטא איכה נוסח ב'

חזרו הנביאים לפני הקדוש ברוך הוא ואמרו לפני רבשי"ע אינה מקבלת ממנו תנחומים אמר להם הקב"ה אני ואתם נלכה לנחמה הדא הוא דכתיב נחמו נחמו עמי (יש' מ, א) נחמה עמי נחמה עליונים נחמה תחתונים נחמה ראשונים נחמה אחרונים: